

GUIA DOCENT DE CENTRES ISEACV
GUÍA DOCENTE DE CENTROS ISEACV

Curs /Curso
2023-24

1 Dades d'identificació de l'assignatura <i>Datos de identificación de la asignatura</i>					
Nom de l'assignatura <i>Nombre de la asignatura</i>	TÈCNICA DE LA VEU TÉCNICA DE LA VOZ				
Crèdits ECTS <i>Créditos ECTS</i>	3	Curs <i>Curso</i>	1º	Semestre <i>Semestre</i>	1º
Tipus de formació <i>Tipo de formación</i> bàsica, específica, optativa <i>básica, específica, optativa</i>	Obligatòria <i>Obligatoria</i>	Idioma/es en que s'imparteix l'assignatura <i>Idioma/s en que se imparte la asignatura</i>			Valencià <i>Castellano</i>
Matèria <i>Materia</i>	SISTEMES D'INTERPRETACIÓ SISTEMAS DE INTERPRETACIÓN				
Títol Superior <i>Título Superior</i>	Art Dramàtic <i>Arte Dramático</i>				
Especialitat <i>Especialidad</i>	Direcció Escènica <i>Dirección Escénica</i>				
Centre <i>Centro</i>	ESCOLA SUPERIOR D'ART DRAMÀTIC ESCUELA SUPERIOR DE ARTE DRAMÁTICO				
Departament <i>Departamento</i>	Veu - Música <i>Voz - Música</i>				
Professorat <i>Profesorado</i>	Pepa Zanón Viguer				
e-mail <i>e-mail</i>	pepa_zanon@yahoo.es				

1.1 Objectius generals i contribució de l'assignatura al perfil professional de la titulació
Objetivos generales y contribución de la asignatura al perfil profesional de la titulación

Descriptor: Estudi dels coneixements bàsics de les tècniques de la veu parlada. Comunicació verbal. La veu com a instrument creatiu. Veu i personatge.

Donar a conèixer les diferents possibilitats que la veu pot oferir en la creació de personatges i en la interpretació de diversos textos, així com les diferents treballs vocals realitzats en les vertients teatrals més rellevants.

Perfil professional del Títol Superior en Art Dramàtic en la especialitat de Direcció Escènica y Dramaturgia:

- 1- El perfil professional definit en l'especialitat de Direcció Escènica i Dramaturgia correspon al d'un artista que contempla en el seu conjunt el procés de creació teatral i comprén, utilitza, coordina i gestiona els diversos llenguatges qui participen en la creació d'un espectacle.
- 2- Desenvolupa un projecte artístic personal al mateix temps que, amb la possible col.laboració dels artistes i especialistes, harmonitza i disposa els diferents elements de la creació escènica en un espai i un temps determinats, tractant de suscitar en l'espectador emocions, sensacions i idees a través de la paraula i la imatge.
- 3- Este professional estarà capacitat per a l'exercisi de la investigació i de la docència.

Descriptor: Estudio de los conocimientos básicos de las técnicas de la voz hablada. Comunicación verbal. La voz como instrumento creativo. Voz y personaje.

Dar a conocer las diferentes posibilidades que la voz puede ofrecer en la creación de personajes y en la interpretación de los diversos textos, así como los diferentes trabajos vocales realizados en las vertientes teatrales más relevantes.

Perfil profesional del Títol Superior en Arte Dramático en la especialidad de Dirección Escènica y Dramaturgia:

- 1- El perfil profesional definido en la especialidad de Dirección Escènica y Dramaturgia corresponde al de un artista que contempla en su conjunto el proceso de creación teatral y comprende, utiliza, coordina y gestiona los diversos lenguajes que participan en la creación de un espectáculo.
- 2- Desarrolla un proyecto artístico personal al tiempo que, con la posible colaboración de los artistas y especialistas, armoniza y dispone los diferentes elementos de la creación escènica en un espacio y un tiempo determinados tratando de suscitar en el espectador emociones, sensaciones e ideas a través de la palabra y la imagen.

Este profesional estará capacitado para el ejercicio de la investigación y de la docencia.

1.2 Coneixements previs
Conocimientos previos

No és necessari ningú coneixement previ.

No es necesario ningún conocimiento previo.

2 Competències de l'assignatura

Competencias de la asignatura

Competències Generals

CG5 Fomentar l'expressió i creació personal, integrant els coneixements teòrics, tècnics, i pràctics adquirits; mostrant sinceritat, responsabilitat i generositat en el procés creatiu; assumint el risc, tolerant fracàs i valorant equilibradament l'èxit social.

Competències Transversals

CT2 Arreplegar informació significativa, analitzar-la, sintetitzar-la i gestionar-la adequadament.

Competències Específiques

CE4 Investigar per a concebre i fonamentar el procés creatiu personal tant pel que fa al mètode de treball com a la renovació estètica.

Competencias Generales

CG5 Fomentar la expresión y creación personal, integrando los conocimientos teóricos, técnicos, y prácticos adquiridos; mostrando sinceridad, responsabilidad y generosidad en el proceso creativo; asumiendo el riesgo, tolerando fracaso y valorando equilibradamente el éxito social.

Competencias Transversales

CT2 Recoger información significativa, analizarla, sintetizarla y gestionarla adecuadamente.

Competencias Específicas

CE4 Investigar para concebir y fundamentar el proceso creativo personal tanto en lo que se refiere al método de trabajo como a la renovación estética.

3 Resultats d'aprenentatge <i>Resultados de aprendizaje</i>	
RESULTATS D'APRENETATGE <i>RESULTADOS DE APRENDIZAJE</i>	COMPETÈNCIES RELACIONADES <i>COMPETENCIAS RELACIONADAS</i>
1- Ser capaç de treballar els mecanismes de producció vocal amb l'implicació del treball corporal a través de diversos exercicis, valorant-se una correcta predisposició interna, el reconeixent i la supressió dels mals hàbits posturals, respiratoris i vocals, l'organicitat i l'expresivitat en els exercicis pràctics proposats. Adquirir un bó coneixement de la relació ment-cos-veu.	- CG5, CT2, y CE4
2- Descobrir, potenciar i usar els propis recursos vocals creant múltiples sons i veus, interpretant diversos personatges en lectures de estils i formats diferents. Es valorarà la riquesa sonora en l'ús de les qualitats de la veu, la entonació, la expressivitat, la correcta dicció i projecció, la interpretació de les veus, el sentit del ritme i la implicació corporal.	- CG5, CT2, y CE4
3- Exposar de manera teòrico-pràctica els conceptes sobre la veu en els moviments teatrals de Stanislawski, Grotowski, Odin Teatret i Roy Hart Theatre, treballant-los en grups per a ser exposats i debatuts en classe.	- CG5, CT2, y CE4
4- Realitzar una reflexió del procés personal desenvolupat al llarg del treball de l'assignatura.	- CG5, CT2, y CE4

1- <i>Ser capaz de trabajar los mecanismos de producción vocal con la implicación del trabajo corporal a través de diversos ejercicios, valorándose una correcta predisposición interna, el reconocimiento y la supresión de los malos hábitos posturales, respiratorios y vocales, la organicidad y la expresividad en los ejercicios prácticos propuestos. Adquirir un buen conocimiento de la relación mente-cuerpo-voz.</i>	- CG5, CT2, y CE4
2- <i>Descubrir, potenciar y usar los propios recursos vocales creando múltiples sonidos y voces, interpretando diversos personajes en lecturas de estilos y formatos diferentes. Se valorará la riqueza sonora en el uso de las cualidades de la voz, la entonación, la expresividad, la correcta dicción y proyección, la interpretación de las voces, el sentido del ritmo y la implicación corporal.</i>	- CG5, CT2, y CE4
3- <i>Exponer de manera teórico-práctica los conceptos sobre la voz en los movimientos teatrales de Stanislawski, Grotowski, Odin Teatret y Roy Hart Theatre, trabajándolos en grupos para ser expuestos y debatidos en clase.</i>	- CG5, CT2, y CE4
4- <i>Realizar una reflexión del proceso personal desarrollado a lo largo del trabajo de la asignatura.</i>	- CG5, CT2, y CE4

4 Continguts de l'assignatura i organització temporal de l'aprenentatge <i>Contenidos de la asignatura y organización temporal del aprendizaje</i>	
Descripció per blocs de contingut, unitats didàctiques, temes, ... <i>Descripción por bloques de contenido, unidades didácticas, temas, ...</i>	Planificació temporal <i>Planificación temporal</i>
<p>1- La respiració: reeducació de la mateixa. Anatomia i fisiologia de l'aparell respiratori i els òrgans que intervenen en la fonació. Fases i zones respiratòries. Dinàmica respiratòria.</p> <p>2- Ressonància: la caixa de ressonància. Formes de produir la ressonància. Les zones de ressonància. Els motlles vocàlics. Suport, articulació, emissió i projecció.</p> <p>3- La entonació. L'accent. L'expressivitat. Matisos, emocions i intencions.</p> <p>4- L'estímul físic i la veu. Acció-reacció. Aplicació del llenguatge en la projecció de la veu en moviment.</p> <p>5- Tècniques especials de la veu: el crit, el plor, la rialla, la veu amb aire i el murmurí. Requisits tècnics.</p> <p>6- Estudi de les principals aportacions a l'educació vocal del actor: la veu en Stanislavski, Grotowski, Odin Teatret i Roy Hart Theatre.</p> <p>NOTA: Com els coneixements estan englobats uns dins del altres és difícil fer una fragmentació dels mateixos. Per això, la temporalització és aproximada i podrà variar depenent de la dinàmica del grup.</p> <p>-----</p> <p><i>1- La respiración: reeducación de la misma. Anatomía y fisiología del aparato respiratorio y de los órganos que intervienen en la fonación. Fases y tipos de respiración. Dinámica respiratoria.</i></p> <p><i>2- Resonancia: la caja de resonancia. Formas de producir la resonancia. Las zonas de resonancia. Los moldes vocálicos. Apoyo, articulación, emisión y proyección.</i></p> <p><i>3- La entonación. El acento. La expresividad. Matices, emociones e intenciones.</i></p> <p><i>4- El estímulo físico y la voz. Acción-reacción. Aplicación del lenguaje en la proyección de la voz en movimiento.</i></p> <p><i>5- Técnicas especiales de la voz: El grito, el llanto, la risa, la voz con aire y el susurro. Requisitos técnicos. Actividad muscular. Necesidades respiratorias.</i></p> <p><i>6- Estudio de las principales aportaciones a la educación vocal del actor: la voz en Stanislavski, Grotowski, Odin Teatret y Roy Hart Theatre.</i></p> <p>NOTA: <i>Como los conocimientos están englobados unos dentro de otros es difícil hacer una fragmentación de los mismos. Por eso, la temporalización es aproximada y podrá variar dependiendo de la dinámica del grupo.</i></p>	<p>Els temes 1 i 2 se impartiran desde el principi de curs i durant la primera quinzena d'octubre.</p> <p>Segona quinzena d'octubre</p> <p>Els temes 4 i 5 se impartirán durante el mes de noviembre</p> <p>December</p> <p>-----</p> <p><i>Los temas 1 y 2 se impartirán desde el principio del curs y durante la primera quinzena de octubre</i></p> <p><i>Segunda quinzena de octubre</i></p> <p><i>Los temas 4 i 5 se impartirán durante el mes de noviembre</i></p> <p><i>Diciembre</i></p>

--	--

5 Activitats formatives

Actividades formativas

5.1 Activitats de treball presencials

Actividades de trabajo presenciales

ACTIVITATS ACTIVIDADES	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge <i>Metodología de enseñanza-aprendizaje</i>	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge <i>Relación con los Resultados de Aprendizaje</i>	Volum treball (en nº hores o ECTS) <i>Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)</i>
Classe teòrica <i>Clase teórica</i>	Exposició de continguts per part del professor o en seminaris, anàlisi de competències, explicació i demostració de capacitats, habilitats i coneixements en l'aula. ----- <i>Exposición de contenidos por parte del profesor o en seminarios, análisis de competencias, explicación y demostración de capacidades, habilidades y conocimientos en el aula.</i>	1, 2, 3	5
Classes pràctiques <i>Clases prácticas</i>	Sessions de treball en grup supervisades pel professor. Estudi de casos, projectes, tallers, problemes, estudi de camp, aula d'informàtica, laboratori, visites a exposicions/concerts/representacions/ audicions..., cerca de dades, biblioteques, en Internet, etc. Construcció significativa del coneixement a través de la interacció i activitat de l'alumne. ----- <i>Sesiones de trabajo grupal en grupos supervisadas por el profesor. Estudio de casos, proyectos, talleres, problemas, estudio de campo, aula de informática, laboratorio, visitas a exposiciones/conciertos/representaciones/audiciones..., búsqueda de datos, bibliotecas, en Internet, etc.</i> <i>Construcción significativa del conocimiento a través de la interacción y actividad del alumno.</i>	1, 2, 3	25
Tutoria <i>Tutoría</i>	Atenció personalitzada i en grup reduït. Període d'instrucció i/o orientació realitzat per un tutor/a amb l'objectiu de revisar i discutir els materials i temes presentats en les classes, seminaris, tallers, lectures, realització de treballs, projectes, etc. ----- <i>Atención personalizada y en pequeño grupo. Periodo de instrucción y/o orientación realizado por un tutor/a con el objetivo de revisar y discutir los materiales y temas presentados en las clases, seminarios, talleres, lecturas, realización de trabajos, proyectos, etc.</i>	1, 2, 3, 4	3
Avaluació <i>Evaluación</i>	Conjunt de proves (audicions, orals i/o escrites) empleades en l'avaluació inicial, formativa o additiva de l'alumne. ----- <i>Conjunto de pruebas (audiciones, orales y/o escritas) empleadas en la evaluación inicial, formativa o aditiva del alumno.</i>	1, 2, 3, 4	12
SUBTOTAL			45

5.2 Activitats de treball autònom
Actividades de trabajo autónomo

ACTIVITATS <i>ACTIVIDADES</i>	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge <i>Metodología de enseñanza-aprendizaje</i>	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge <i>Relación con los Resultados de Aprendizaje</i>	Volum treball (en nº hores o ECTS) <i>Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)</i>
Treball autònom <i>Trabajo autónomo</i>	<p>Estudi de l'alumne/a: preparació i pràctica individual de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per a exposar, interpretar o entregar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de grup reduït.</p> <p>-----</p> <p><i>Estudio del alumno/a: preparación y práctica individual de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de problemas, proyectos, seminarios, talleres, trabajos, memorias,... para exponer, interpretar o entregar durante las clases teóricas, clases prácticas y/o tutorías de pequeño grupo.</i></p>	1	20
Estudi pràctic <i>Estudio práctico</i>	<p>Preparació en grup de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per a exposar, interpretar o entregar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de grup reduït.</p> <p>-----</p> <p><i>Preparación en grupo de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de problemas, proyectos, seminarios, talleres, trabajos, memorias,... para exponer, interpretar o entregar durante las clases teóricas, clases prácticas y/o tutorías de pequeño grupo.</i></p>	2, 3	10
SUBTOTAL			30
TOTAL			75

6 **Sistema d'avaluació i qualificació**
*Sistema de evaluación y calificación***6.1** **Instruments d'avaluació**
Instrumentos de evaluación

INSTRUMENT D'AVALUACIÓ <i>INSTRUMENTO DE EVALUACIÓN</i>	Resultats d'Aprenentatge avaluats Resultados de Aprendizaje evaluados	Percentatge atorgat (%) <i>Porcentaje otorgado (%)</i>
Treball diari de classe / Trabajo diario de clase	1	50%
Examen: Lectures diverses / Examen: Lecturas diversas	2	20%
Exposició teòrico-pràctica / Exposición teórico-práctica	3	20%
Memoria	4	10%

6.2 **Criteris d'avaluació i dates d'entrega**
Criterios de evaluación y fechas de entrega

Cada matrícula comporta dues convocatòries d'avaluació, primera i segona (excepte per als casos en els quals ja s'hagen consumit prèviament tres convocatòries).

Per tant, cada alumne/a de primera matrícula té opció a dues convocatòries en cada assignatura.

En el cas que l'estudiant supere el 20% de faltes d'assistència sobre el total de les hores lectives presencials de l'assignatura, i aquestes no estiguen justificades documentalment per malaltia o una alta causa legal, perdre el dret a l'avaluació continua i no podrà suspendre automàticament la primera convocatòria. És a dir, podrà presentar-se a la primera i segona convocatòria però no li contarà cap nota dels treballs desenvolupats durant el semestre en el procés d'avaluació contínua

(notes parcials de treballs realitzats al voltant de les diferents unitats didàctiques).

Cada matrícula comporta dos convocatorias de evaluación, primera y segunda (excepto para los casos en los que se haya consumido previamente tres convocatorias).

Por tanto, cada alumno/a de primera matrícula tiene la opción a dos convocatorias en cada asignatura. En el caso de que el estudiante supere el 20% de faltas de asistencia sobre el total de las horas lectivas presenciales de la asignatura, y estas no están justificadas documentalment por enfermedad o alguna otra causa legal, perderá el derecho a la evaluación continua y no podrá suspender automáticamente la primera convocatoria. Es decir, podrá presentarse a la primera y segunda convocatoria pero no le contará ninguna nota de los trabajos desarrollados durante el semestre en el proceso de evaluación continua (notas parciales de trabajos realizados sobre las distintas unidades didácticas)

Haber aprobado con un mínimo de 5 cada una de las partes expuestas en el apartado anterior para sacar la nota media final.

Presentar los trabajos en la fecha indicada.

El "**No Presentado/a**" és un no aprovat sense nota numèrica, que s'aplicarà quan el professorat manque d'elements de valoració per a establir criteris de qualificació i consumeix convocatòria.

- El "**No Presentado/a**", es un no aprobado sin nota numérica, qPer tractar-se d'una assignatura pràctica, l'assistència a la mateixa és obligatòria. Per tant no es pot superar el 20% de faltes d'assistència.

Segona convocatòria:

Primera convocatòria:

- Por tratarse de una asignatura práctica la asistencia a la misma es obligatoria. Por tanto, no puede superarse el 20 % de faltas de asistencia.

- Se considerará "Sin calificar" cuando el profesorado no disponga de suficientes criterios o indicadores para evaluar al alumnado, bien por haber superado el límite de faltas de asistencia señalado en esta guía, bien por no haber presentado o realizado en tiempo y forma los trabajos

Sistemas de recuperació
Sistemas de recuperación

- L'alumnat que suspenga en la primera convocatòria podrà recuperar l'assignatura en la segona convocatòria. Per a això, deurà posar-se en contacte amb la professora per a que le indique les pautes, conceptes, continguts i exercicis que seran motiu de l'examen i que haurà de desenrotllar en el mateix, depenent dels resultats d'aprenentatge suspesos.

- En la segona convocatòria es realitzarà el mateix sistema d'avaluació i qualificació que en la primera convocatòria, a excepció del resultat d'aprenentatge 1 que serà evaluat amb un 20% ja que forma part del procés diari de classe i això no pot ser desenvolupat en la segona convocatòria. En substitució d'això, l'alumnat deurà fer un repertori d'exercicis pràctics sobre la mecànica vocal que, a més d'executar-los, deurà explicant-los. La nota màxima que es podrà obtindre, en este cas, en la segona convocatòria serà un 7.

- L'alumnat haurà de presentar els treballs referits als resultats d'aprenentatge suspesos de la mateixa manera que es van presentar al llarg de l'assignatura. La qualificació dels resultats d'aprenentatge aprovats serà guardada i se li sumarà a la qualificació obtinguda en la recuperació sempre que esta última obtinga com a mínim un 5.

- Si algú suspenguera tots els resultats d'aprenentatge o s'obtinguera la qualificació de No Qualificat en la primera convocatòria, haurà d'examinar-se de tots ells en la segona convocatòria i seran avaluats amb els mateixos sistemes d'avaluació i qualificació com ho van ser en la primera convocatòria.

- El resultat d'aprenentatge número 4 no tindrà lloc si les faltes d'assistència superaren el 20% per tractar-se d'un procés fet al llarg de l'assignatura. Així donc, en este cas, la nota màxima serà un 6 per a la segona convocatòria, ja que le serà descontat, a més del 10% de este resultat d'aprenentatge, un 30% del resultat d'aprenentatge 1.

- El alumnado que suspenda en la primera convocatoria podrá recuperar la asignatura en la segunda convocatoria. Para ello, deberá ponerse en contacto con la profesora para que le indique las pautas, conceptos, contenidos y ejercicios que serán motivo del examen y que deberá desarrollar en el mismo, dependiendo de los resultados de aprendizaje suspendidos.

- En la segunda convocatoria se realizará el mismo sistema de evaluación y calificación que en la primera convocatoria, a excepción del resultado de aprendizaje 1 que será evaluado con un 20% ya que forma parte del proceso diario de clase y eso no puede ser desarrollado en la segunda convocatoria. En sustitución de eso, el alumnado deberá hacer un repertorio de ejercicios prácticos sobre la mecànica vocal que, además de ejecutarlos, deberá explicarlos. La nota máxima que se podrá obtener, en este caso, en la segunda convocatoria será un 7.

- El alumnado deberá presentar los trabajos referidos a los resultados de aprendizaje suspendidos de la misma manera y forma que se presentaron a lo largo de la asignatura en la primera convocatoria. La calificación de los resultados de aprendizaje aprobados será guardada y se le sumará a la calificación obtenida en la segunda convocatoria siempre y cuando ésta última obtenga un mínimo de 5.

- Si se suspendieran todos los resultados de aprendizaje o se obtuviera la calificación de No calificado en la primera convocatoria, deberá examinarse de todos ellos en la segunda convocatoria, siendo evaluados con los mismos sistemas de evaluación y calificación como lo fueron en la primera convocatoria.

- El resultado de aprendizaje 4 no tendrá lugar si las faltas de asitencia superasen el 20% por tratarse de un proceso hecho a lo largo de la asignatura. Así pues, en este caso, la nota máxima será un 6 para la segunda convocatoria, ya que le será descontado, además del 10% de este resultado de aprendizaje, un 30% del resultado de aprendizaje 1.

7

Bibliografia

Bibliografía

- ALIÓ, M. (1995). *Los espacios de la voz*. Ed. Clivis. Barcelona.
- BARBA, E. (1986). *Más allá de las islas flotantes*. Universidad Autónoma Metropolitana/Grupo Editorial Gaceta, S.A. Col. Escenología. México.
- BUSTOS SÁNCHEZ, I. (2003). *La Voz. La técnica y la expresión*. Ed.Paidotribo. Barcelona.
- CALAIS-GERMAINE, B. (2011). *La Respiración. Anatomía del movimiento*. Tomo IV. Ed. Los Libros de la Liebre de Marzo. Barcelona.
- GINSBOURGER, M. (1996). *Voix de l'innuï. Le travail de la voix au Roy Hart Théâtre, hier et aujourd'hui*. Ed. La Souffle d'Or. Barbet-le-Bas.
- GROTOWSKI, J. (1980). *Teatro laboratorio*. Tusquets Editores. Barcelona.
- GROTOWSKI, J. (1969). *Hacia un teatro pobre*. Siglo XXI Editores, S.A. México.
- LODES, H. (1990). *Aprende a Respirar*. Ed. Integral. Barcelona.
- RUIZ LUGO, M.; MONROY BAUTISTA, F. (1993). *Desarrollo profesional de la Voz*. Grupo editorial La Gaceta S.A. México.
- STANISLAVSKI, K. (2001). *Construcción del personaje*. Ed.Alianza. Madrid.

